

ZAMAN İÇİNDE TÜRK İSLÂM BİLGİNLERİ

Selin KESİCİ* Özgür YILDIZ**

ÖZET

Bu makalede, Ortaokul 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi kapsamında “*Bilim, Teknoloji ve Toplum*” öğrenme alanı içerisinde yer alan “*Zaman İçinde Bilim*” ünitesinin “*Türk İslâm devletlerinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını değerlendirir.*” kazanımına yönelik olarak hazırlanmış etkinlikler bulunmaktadır. Türk İslâm bilginleri, bilime yapmış oldukları katkılar ve değişim ve süreklilik kavramları öğrencilere etkinlikler aracılığıyla verilmiştir. Yapılan etkinlikler, öğrencilerin kalıcı öğrenmelerini sağlamaya yöneliktir. Etkinlikler, öğrencilerin derse aktif katılımını gerçekleştirecek şekilde hazırlanmıştır. Çalışmada, öğrencilerin Türk İslâm devletlerinde yetişmiş olan bilginlere ve bilimsel gelişme sürecine yapmış oldukları katkılara yönelik çıkarımlarda bulunmaları amaçlanmıştır. Dersin öğretmen ve öğrenci açısından verimli geçmesini sağlamak etkinliğin amaçları arasındadır. Etkinliğin sonunda zaman ve kronoloji algısı ile değişim ve süreklilik kavramları öğrenciler tarafından anlaşıldı.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Dersi, Türk İslâm Bilginleri, Bilim, Sınıf İçi Etkinlik.

TURKISH-ISLAMIC SCHOLARS OVER TIME

ABSTRACT

In this article, there are activities about the acquisition students evaluate the contribution of scientific development period of traveller who lived in Turkish-Islamic government that takes place in the unit of Science over Time which is in the field of Science, Technology and Society about 7th grade Social Studies in secondary school. Turk-Islam scholars, their contributions to science and concept of change and continuity are taught to students via activities. Activities are devoted to students permanent learning. Activities are prepared in order to make students active in the lesson. In this study It is aimed to making inference for students about scholars grew up in Turk-Islam Government and their contributions to scientific development period. To ensure the lesson efficient in terms of the teacher and students is among the objective of activity. At the end of activities the concepts of change and continuity with the perception of time and chronology were understood by students.

Keywords: Social Studies Lesson, Turkish Islamic Scholars, Science, Classroom Activity.

GİRİŞ

Sosyal bilgiler, bireyin toplum içinde kendini gerçekleştirebilmesine yardımcı olan; bireylerin, sosyal, fiziki çevre ile olan etkileşimlerini geçmiş, bugün ve gelecek kapsamında ele alan bir ilköğretim dersi (MEB 2005). Sosyal bilgiler, günümüzde,

değişen dünya koşullarında etkin bireyler yetiştirmeyi amaçlayan sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri birlikte kullanan bir öğretim programıdır (Öztürk, 2009). Sosyal bilgiler dersinin temel amacı, kültürel mirası öğrencilere aktararak, onların iyi birer vatandaş olmasını sağlamaktır.

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans, selinkesici45@gmail.com

**Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi, ozgurzyz@gmail.com

Kültürel miras aktarılırken, öğrencilere geçmişteki bilgiler ve olgular; temel toplumsal kurallar, değerler ve inançlar kazandırılmaya çalışılmaktadır (Kılıçoğlu, 2009).

Ancak Sosyal bilgiler derslerinin genel olarak öğretmen ve kitap merkezli olarak yürütülmesi ve öğretime katkıda bulunacak olan araç ve gereçlere az yer verilmesi, Sosyal bilgiler öğretiminin amaçlarının gerçekleştirilmesinde yetersiz kalmaktadır. Bu noktadan hareketle, öğretmenler, Sosyal bilgiler derslerinde belli bir bilgi birikimini aktarmaya yönelik olan geleneksel rolleri bir kenara bırakıp, öğrenciyi aktif kılan öğretim etkinlik ve materyallerine yer vermelidirler (Öztürk ve Otluoğlu, 2002).

İlköğretim çağında bulunan öğrencilere, tarih öğretimi kapsamında öğretilmesi gereken kavramların başında zaman, kronoloji, değişim ve süreklilik gelmektedir. Geçmişin sağlıklı şekilde öğrenilebilmesi için bu kavramların bilinmesi zorunlu olmaktadır. Zaman ve kronoloji kavramları öğrencilerde zaman algısını geliştirmekle birlikte, geçmişin de bir bütünlük içinde öğrenilmesini sağlamaktadır.

Değişim ve süreklilik kavramları ise, tarihi olayları anlamlandırmada gerekli olarak görülen diğer iki kavram şeklinde ortaya çıkmaktadır. Geçmişten günümüze, yaşama ait bazı unsurların bir kısmı değişirken, diğerleri aynı kalmaktadır. Bu bağlamda, tarih derslerinde konuların öğretimi aşamasında, zaman içinde nelerin değişip nelerin değişmediğinin öğrenciler tarafından görülebilmesi sağlanmalıdır (Demircioğlu ve Akengin, 2009).

Tarihsel zaman ve kronoloji becerilerinin Dünya’da ve Türkiye’de öğretim programlarındaki yerlerine bakıldığında önemli beceriler arasında yer aldığı görülmektedir. ABD’de, Okullarda Tarih İçin Ulusal Merkez (National Center for History in the School) adlı kuruluşa göre çocukların kronolojik düşünmelerinde geçmiş, şimdi ve gelecek zamanı ayırt etmeleri, tarihsel anlatı ya da hikâyelerde zamansal yapıyı tanımları, öğrencilerin oluşturacakları kendi tarihsel anlatılarında (kısa otobiyografi) zamansal sırayı kurmaları, takvimsel zamanda gün, hafta, ay, yıl, on yıl ve yüzyılları ölçmeleri ve hesaplamaları, zamansal açıdan sıralı olayların zamanlarını eşit aralıklarla tasarlayabileceği bir tarih şeridi oluşturmaları, zaman içinde

meydana gelen değişim ve sürekliliği açıklayabilmeleri gerekmektedir.

Türkiye’de ise 2005’ten itibaren Sosyal bilgiler programında benzer bir durum görülmektedir. Türkiye’deki Sosyal bilgiler öğrenme alanlarından biri “zaman, süreklilik, değişim” olarak belirlenmiş, diğer iki önemli tarihsel beceri ise “zaman ve kronolojiyi algılama” ile “değişim ve sürekliliği algılama” olarak belirtilmiştir (Şimşek ve Bal, 2010). Bu doğrultuda, öğrencilerin zaman ve kronolojiyi algılama becerilerinin gelişmesini sağlamak için öğrencilere yaparak ve yaşayarak öğrenebilecekleri ortamlar oluşturulmalı ve bu amaca yönelik etkinlik örnekleri geliştirilmelidir.

Herhangi bir konuda grafik ve resim çizme, poster tasarlama ya da var olan görsellerin yorumlanması ise verilmek istenen görsel zekâ ile ilgili kullanılabilecek etkinliklerden bazılarıdır (Kabapınar 2009). Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin düzeyine uygun olan görsel ürünler kullanılabilir. Görsel ürünlerin yorumlanması, görselin aktardığı mesajı yorumlama ve keşfetme etkinliği olarak öğretmen tarafından öğrencilere uygulanabilir. Bu tür etkinlik örnekleriyle öğrencilerde görsel sorgulama becerisi ve yaratıcı düşünme becerileri geliştirilebilir.

Bu çalışmada, 7. sınıf Sosyal bilgiler dersi öğretim programı içerisinde yer alan 4. ünite “*Zaman İçinde Bilim*”in 3. kazanımına (Türk İslâm devletlerinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını değerlendirir) yönelik çeşitli etkinlik örnekleri geliştirilmiştir. Bu etkinliğin amacı; Türk İslâm devletlerinde yetişmiş olan bilginlerin bilimsel gelişme sürecine yapmış oldukları katkıları konusunda öğrencileri derste aktif kılmak ve bu konuyla ilgili çıkarımlarda bulunmalarını sağlamaktır. Bu nedenle, M.S. 800 yılından başlanarak M.S.1700 yılına kadar her yüzyıl için Türk İslâm devletlerinde yetişmiş olan bilginlerden birer örnek verilmiş, bu bilginlerin kim oldukları, hangi zaman diliminde yaşadıkları ve yaşadıkları dönemde bilimsel gelişme sürecine nasıl katkıda bulundukları ele alınmıştır.

Çalışma, 2012- 2013 eğitim- öğretim yılının 2. döneminde, Muğla ilinde bulunan bir ortaokulun 7. sınıf öğrencileri ile Sosyal bilgiler dersinde 1 ders saati (40 dakika) içerisinde gerçekleştirilmiştir.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

Bu bölümde, 7. sınıf Sosyal bilgiler dersi öğretim programında “*Bilim, Teknoloji ve Toplum*” öğrenme alanı içerisinde yer alan 4.ünite “*Zaman İçinde Bilim*”in 3. kazanımına (Türk İslâm devletlerinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını değerlendirir) yönelik olarak hazırlanmış etkinlik sunulmuştur.

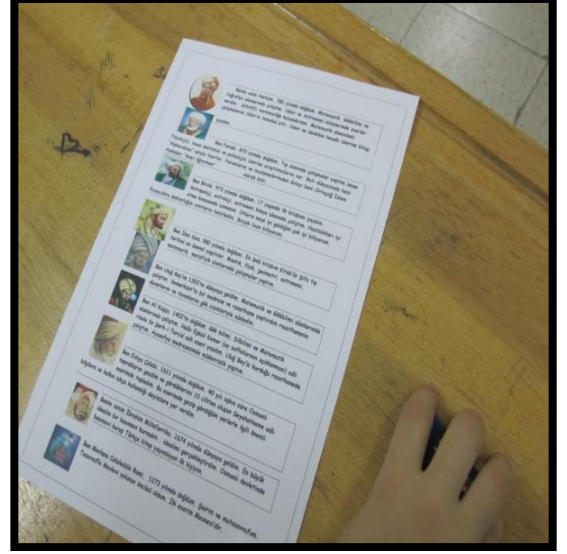
MATERYALLER

- Türk İslâm bilginlerinin resimlerinin ve bilimsel sürece yapmış oldukları katkıların yazılı bulunduğu bilgi notu (Ek 1)
- Türk - İslâm bilginlerinin yaşadıkları dönemlerin, isimlerinin ve bilimsel gelişme sürecine olan katkılarının yazılı olduğu renkli karton (zaman şeridi şeklinde hazırlanmıştır) (Ek 2)
- Zaman şeridine ve posta pulu, para, afiş etkinliklerine yapıştırılmak üzere hazırlanmış Türk İslâm bilginlerinin görsellerinin bulunduğu kâğıtlar (Ek 3)
- Birûni ve Farabi’nin konuşma metinlerinin bulunduğu etkinlik (Ek 4)
- Mevlâna ve Ali Kuşçu’nun konuşma metinlerinin bulunduğu etkinlik (Ek 5)
- Posta pulu, para ve afiş yorumlatmaya yönelik hazırlanmış etkinlik (Ek 6)
- Değerlendirme etkinliği (Para, afiş, posta pulu hazırlatma) (Ek 7–8–9)
- Öğrencilere, görselleri kesebilmeleri için makas, görselleri yapıştırabilmeleri için ise sıvı yapıştırıcı dağıtılmıştır.

Derse başlamadan önce öğrenciler işlenecek konu başlığından haberdar edilmiştir. İlk olarak, Türk İslâm bilginlerinin görsellerinin ve bilimsel gelişme sürecine yapmış oldukları katkıların neler olduğunu içeren bilgi notu (Ek 1’de verilmiştir) öğrencilere dağıtılmıştır. Önce bu bilgi notunu sessizce okumaları istenmiştir. Sonrasında her öğrencinin bir “bilgin” seçip kendini o bilginmiş gibi hissederek, o kişiye ait olan bilgi notunu okuması istenmiştir. Bu etkinlik için öğrencilere 5 dakika süre tanınmıştır. Tüm öğrenciler bu etkinliği tamamladıktan sonra, etkinliğin sonunda,

öğrencilere bu etkinliği yaparken ne hissettikleri sorulduğunda ise “*çok eski bir zamanda yaşıyormuş gibi hissettik*”, “*kendimi bilgin gibi hayal ettim*” şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Bu etkinlikte bir problem yaşanmamış ve konu başlangıç olarak öğrenciler tarafından anlaşılmıştır. Aşağıdaki fotoğraflarda etkinliğin aşamaları verilmiştir (bkz. fotoğraf 1, bkz fotoğraf 2).

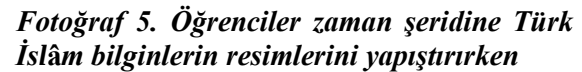
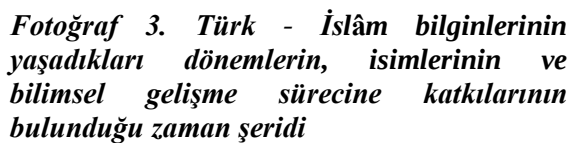

Fotoğraf 1. Türk İslâm bilginlerinin görsellerinin ve bilimsel gelişme sürecine sağladıkları katkıların yer aldığı bilgi notu

Fotoğraf 2. Bilgi notu okunurken

Öğrenciler bu etkinliği dikkatle yapmışlar ve çok beğendiklerini ifade etmişlerdir. Türk İslâm bilginlerinin yaşadıkları zamanları ve o döneme olan katkılarını daha iyi anladıklarını belirtmişlerdir. Aşağıda bu etkinliğin fotoğraflarına yer verilmiştir (bkz fotoğraf 3, bkz fotoğraf 4, bkz fotoğraf 5).

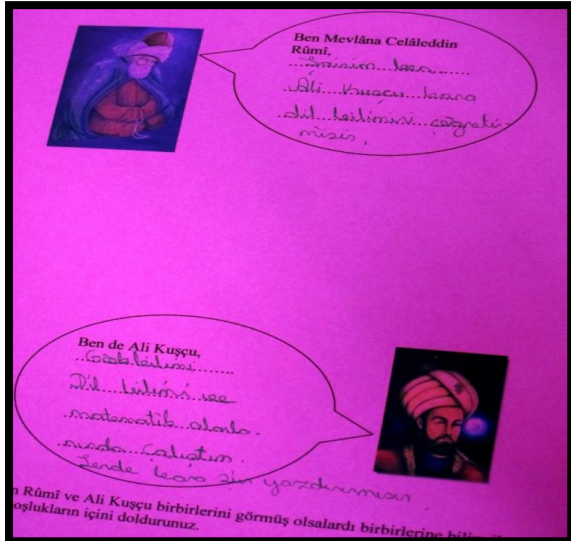
30

Kuşçu karşılaşsalar di birbirlerine bilim ile ilgili ne söylerlerdi?"soruları yönelttilerek çalışma kağıtlarını doldurmaları istenmiştir. Etkinliği tamamlamaları için öğrencilere 7 dakika süre tanınmıştır.

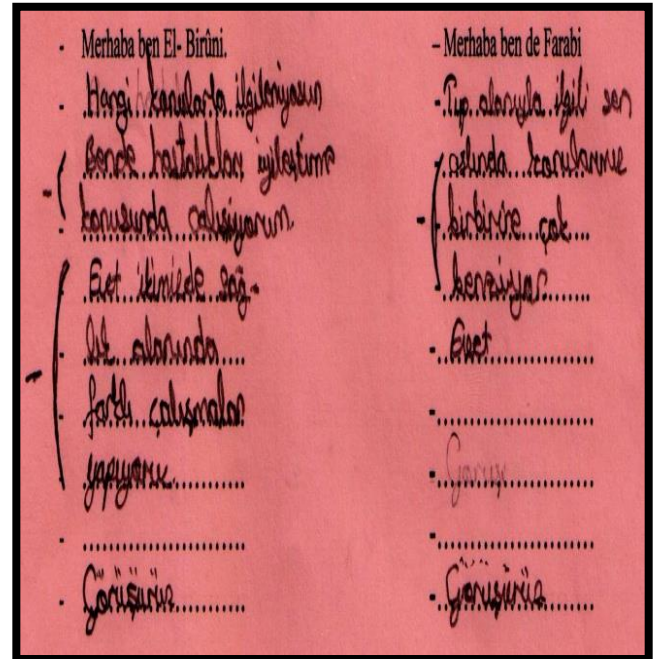
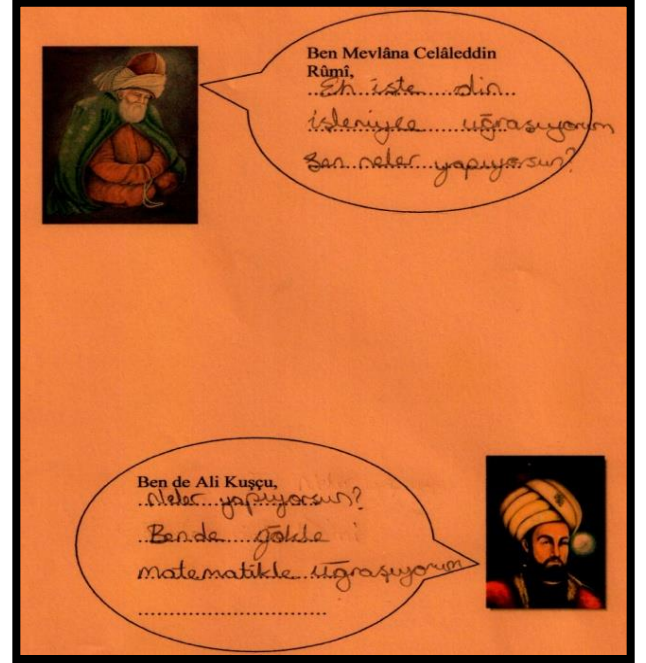
Öğrenciler bu bölümde süre sıkıntısı yaşamışlar fakat etkinliği sevdiklerini ifade ederek kendilerini bilgin gibi hissettiklerini de vurgulamışlardır. Etkinliklere aşağıda yer verilmiştir (bkz fotoğraf 6, bkz fotoğraf 7).

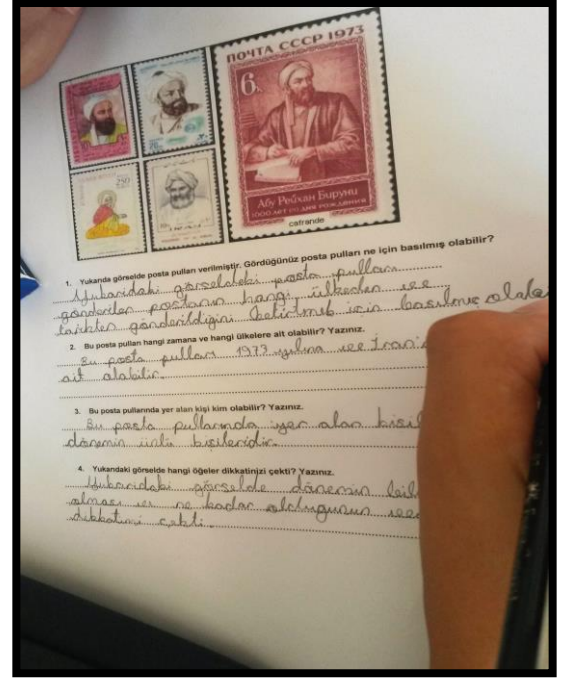
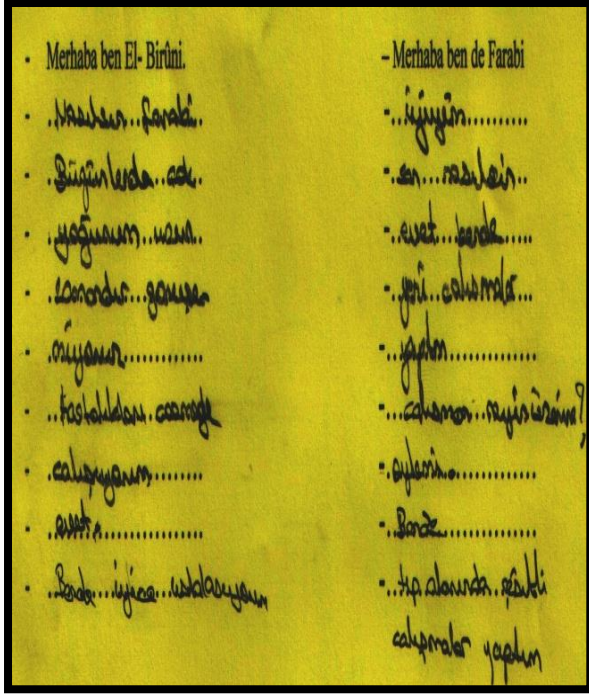

Fotoğraf 6. Öğrenciler konuşma metninin bulunduğu renkli çalışma kâğıtlarını doldururken

Fotoğraf 7. Mevlana ve Ali Kuşçu'nun konuşma metninin bulunduğu çalışma
Aşağıda öğrencilerin yapmış oldukları çalışmalardan örneklere yer verilmiştir.

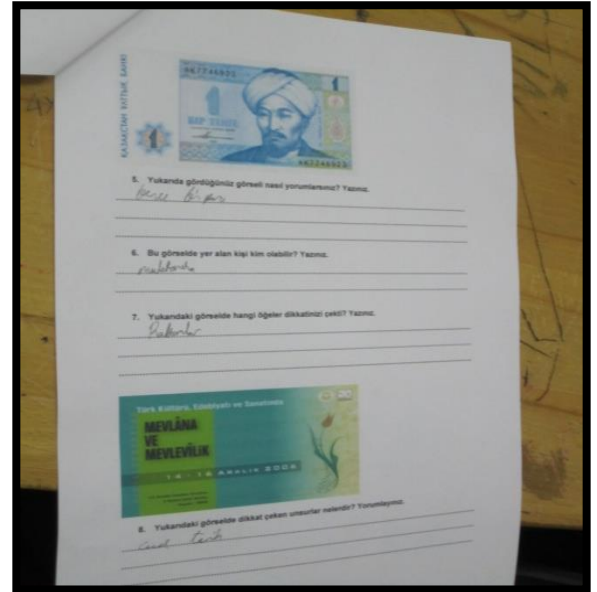

Fotoğraf 8. Öğrenciler posta pulu görselini yorumlarken

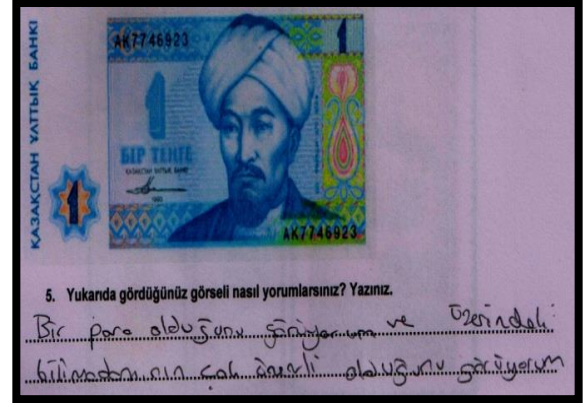
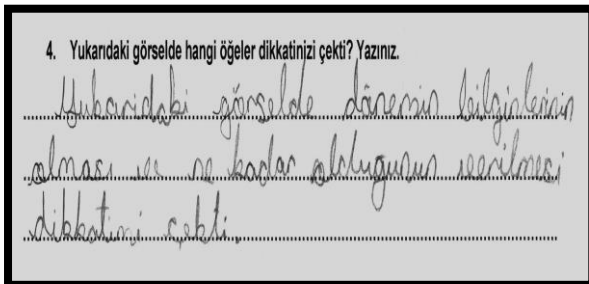
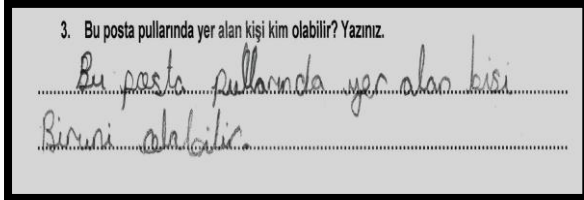
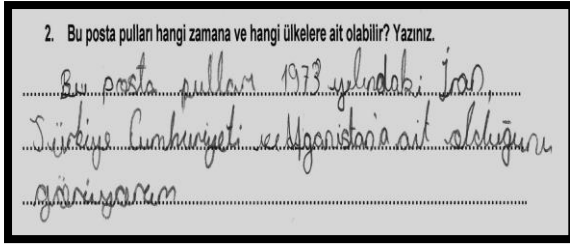
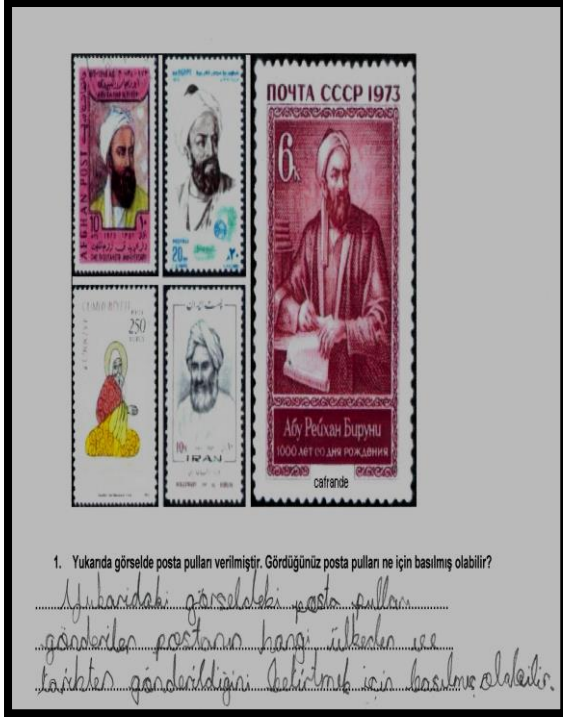
Bu etkinlik tamamlandıktan sonra, öğrencilere üzerinde Birûni'nin görselinin bulunduğu posta pulu, Farabi'nin görselinin bulunduğu para ve Mevlâna ile ilgili afişin yer aldığı çalışma kâğıtları (Ek 6'da verilmiştir) dağıtılmıştır. Öğrencilere bu görsellerden ne anladıkları sorulmuştur. Öğrencilerden bu soru doğrultusunda, görselleri yorumlamaları istenmiş ve öğrencilere yorum yapabilmeleri için 10 dakika süre verilmiştir.

Öğrenciler bu etkinliği bir önceki etkinlik ile ilişkilendirerek yaptıklarını ifade etmişlerdir. Aşağıda, öğrencilerin etkinlikle ilgili fotoğrafları yer almaktadır (bkz fotoğraf 8, bkz, fotoğraf 9).

Fotoğraf 9. Öğrenciler para ve afiş görselini yorumlarken

Aşağıdaki görsellerde, öğrencilerin verdiği yanıtlara örnekler sunulmuştur.

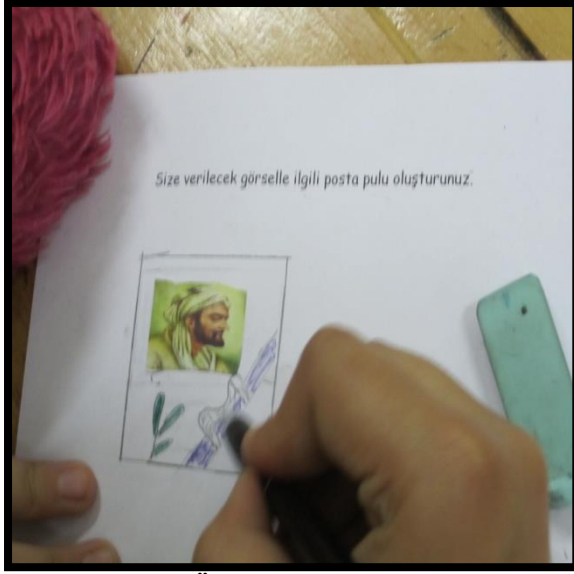

Öğrencilerin görsellere “para, afiş, posta pulu” gibi cevaplar verdikleri görülmüştür. Aynı zamanda öğrenciler, görsellerdeki bilginlerin önemli kişiler olduğu yanıtını vermişler, bu etkinliği bir önceki etkinlik ile ilişkilendirerek yaptıklarını ifade etmişlerdir.

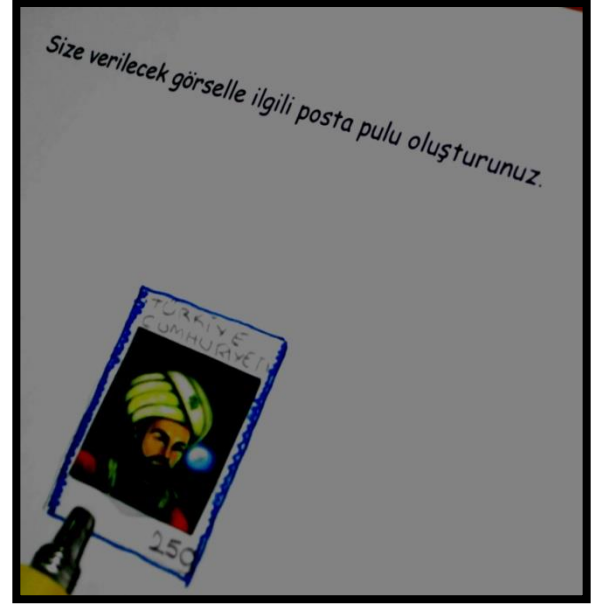
Bu etkinliğin ardından, öğrencilere değerlendirme etkiliği olarak üzerinde “Size verilecek görselle ilgili posta pulu oluşturunuz.”, “Size verilecek olan görselle ilgili para oluşturunuz.”, “Size verilecek görselle ilgili afiş oluşturunuz.” yazan çalışma kâğıtları (Ek 9-10-11’de verilmiştir) dağıtılmıştır. Bu etkinlik için her öğrenciye, Türk İslâm bilginlerinin görselleri dağıtılmış ve elinde bulunan etkinliği bu kişiye göre düzenlemeleri istenmiştir. Öğrencilere verilen görsellerle ilgili “Eğer poster, para ya da afiş tasarlıyor olsaydınız, resmi size verilmiş olan Türk İslâm bilginiyle ilgili nasıl bir şey tasarlardınız?” sorusu yöneltilmiştir. Bu doğrultuda çalışmalarını yapmaları istenmiştir. Bu etkinlik için öğrencilere 10 dakika süre tanınmıştır.

Öğrenciler dersin anlaşıldığını gösteren ürünler ortaya koymuşlardır. Aynı zamanda değerlendirme etkinliği olan bu çalışmayı çok eğlenceli bulmuşlar ve diğer derslerde de buna benzer çalışmalar yapmak istediklerini belirtmişlerdir.

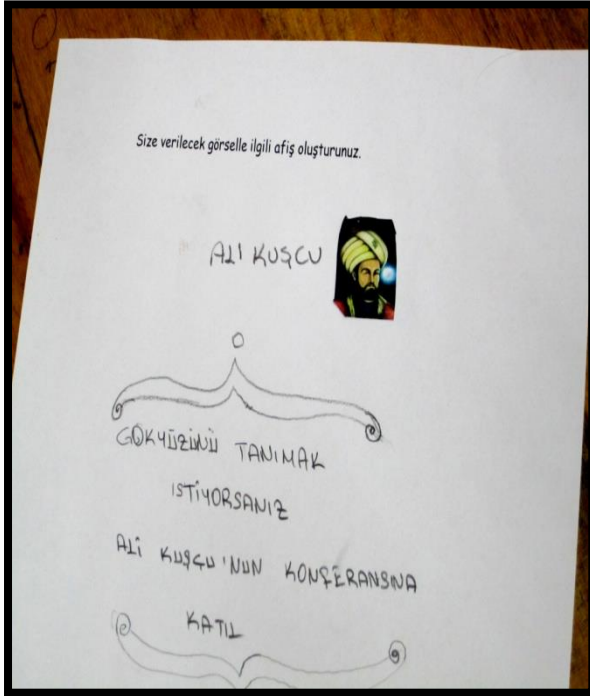
Aşağıda, öğrencilerin çalışma esnasındaki fotoğraflarına yer verilmiştir. (bkz fotoğraf 10, bkz fotoğraf 11, bkz fotoğraf 12)

Fotoğraf 10. Öğrenci posta pulu etkinliği oluştururken

Fotoğraf 12. Posta pulu etkinlik örneği

Fotoğraf 11. Öğrencinin yapmış olduğu afiş çalışması

DEĞERLENDİRME

7. sınıf Sosyal bilgiler dersi öğretim programında “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanı içerisinde yer alan 4.ünite “Zaman İçinde Bilim”in 3. kazanımına (Türk İslâm devletlerinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını değerlendirir) yönelik olarak hazırlanmış olan etkinliğin aşamaları sunulmuştur.

Ders, öğrencilerle bir diğeriyle bağlantılı etkinlikler doğrultusunda işlenmiştir. İlk etkinlikte, Türk İslâm bilginlerinin öğrenciler tarafından tanınmaları sağlanmıştır. İkinci olarak uygulanan zaman şeridi etkinliği ile derse aktif katılım sağlanmış, hazırlanmış olan zaman şeridi sınıfa da asılmış öğrenciler için materyal geliştirilmiştir.

Üçüncü etkinlik olan konuşma etkinliğinde ise, öğrenciler o dönemin şartlarına götürülerek, dönemin ve dönemin şartlarının algılanması sağlanmıştır. Etkinlikte, günümüze göre değil o döneme göre Türk İslâm bilginleri ve bilim dünyasına yapmış oldukları katkılar daha iyi anlaşılmıştır.

Bir sonraki aşamada, posta pulu, para ve afiş yorumlatmaya yönelik etkinlik, öğrencilere sunulmuştur. Birûni'nin görselinin yer aldığı posta pulu ile Birûni için farklı ülkelerde de posta pulu basıldığı öğrencilerle paylaşılmış bunlar görsel olarak sunulmuş, böylelikle Birûni'nin sadece Türkler için değil,

tüm İslâm ülkeleri için değerli olduğu hususunda öğrencilerde farkındalık yaratılmıştır. Farabi'nin görselinin bulunduğu para ile görsel sorgulatmaya gidilmiş ve Farabi'nin önemi vurgulanmıştır. Mevlâna ile ilgili afişte ise Mevlâna'nın yaşadığı dönem ile günümüz arası bağlantıya dikkat çekilerek, Türk İslâm tarihinde önemli değerlerin öğrenciler tarafından algılanması sağlanmıştır. Bu etkinlik ile öğrencilerde merak oluşması sağlanmış, görsel sorgulamaları geliştirilmiş ve farkındalık uyandırılmıştır.

Son olarak, öğrencilere değerlendirme etkinliği olan posta pulu, para, afiş hazırlatma etkinliği dağıtılmıştır. Yaratılmış olan serbest çalışma ortamı öğrencilerin hayal gücünü öğrendikleriyle birleştirmelerine imkân vermiştir. Bu etkinlikte, öğrencilerin öğrendiklerini bir bütünde toplamaları sağlanmıştır.

Öğrenciler ders boyunca tüm etkinlikleri dikkatle yapmışlar ve derse aktif katılım gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin etkinliklerin tamamında ortaya koydukları performans ve etkinliklerdeki sorulara vermiş oldukları cevaplar göz önüne alındığında ders sonunda zaman ve kronoloji kavramlarının, süreklilik ve değişim kavramlarının verilmek istenen değer olarak bilimselliğin öğrenciler tarafından anlaşıldığı gözlenmiştir.

Etkinlik yapılarak işlenen ders ile öğrencilerin derse aktif katılımı gerçekleştirilmiş ve Türk İslâm tarihinde var olan önemli değerleri öğrencilerin algılaması sağlanmıştır.

Öneriler

Etkinlik, konunun sonunda verilmek istenen beceri ve değerleri öğrencilere kazandırmıştır. Etkinliğin tüm aşamalarının öğrenciler açısından oldukça yararlı olduğu göz önüne alındığında bu etkinlik Sosyal Bilgiler dersi öğretmenleri tarafından kullanılabilir. Ancak etkinliğin uygulamasında süre sıkıntısı yaşanmıştır. Etkinliğin 40+40 olarak planlanması öğrencilerin daha verimli çalışmasını sağlayacaktır.

Hazırlanmış olan bu etkinlik, Sosyal bilgiler dersi 7. sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda yer alabilir. Bu etkinlik ve buna benzer etkinlikler, Sosyal bilgiler dersi öğretmenlerine örnek oluşturabilir. Hazırlanmış ve yayımlanmış olan etkinlik

örnekleri takip edilerek, Sosyal bilgiler derslerinde alternatif olarak uygulanabilir.

Çalışma, Fen ve Teknoloji dersi “Güneş Sistemi ve Ötesi: Uzay Bilmece” Ünitesinin “Uzay Araştırmaları” konusuyla ilgili “Ünlü Türk bilimciler ve çalışmaları hakkında örnekler verir” kazanımına örnek teşkil etmektedir. Dersin öğretmenleri tarafından Fen ve Teknoloji dersine göre uyarlanarak kullanılabilir.

KAYNAKÇA

Demircioğlu, H. İsmail. ve Akengin H. (2009). Zaman ve mekana ilişkin becerilerin öğretimi. Cemil Öztürk (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi*.

Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Kabapınar, Y. (2009). *İlköğretimde hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*, Ankara: Maya Akademi Yayın Dağıtım Eğitim Danışmanlık.

Kılıçoğlu, G. (2009). Sosyal bilgilerin tanımı, dünyada ve ülkemizde gelişimi ve önemi. Mustafa Safran (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

MEB (2005). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi 6-7. sınıflar öğretim programı ve kılavuzu*, Ankara: MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.

Öztürk, C. (2009). Sosyal bilgiler: toplumsal yaşama disiplinlerarası bir bakış. Cemil Öztürk (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2002). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünler ve yazılı materyaller*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Şimşek, A., Bal M.S. (2010). Tarih şeridi aracılığıyla öğretmen adaylarının tarihsel zaman algılarının incelenmesi. *Journal of social studies education research*, 1 (1), 124-151.

İnternet Adresleri

Mevlana İle İlgili Afiş Görseli

http://www.google.com.tr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fwww.erimsever.com%2FMEvlana%2FKongreSempozyum%2FTurkKulturuEdebiyatiMevlana_2006Afis.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.erimsever.com%2FHzMevlana_KongreSempozyum.htm&h=321&w=450&tbnid=ENaiHnS-cgq6_M%3A&zoom=1&docid=QJJP2JSKLoOoiM&itg=1&ei=fr-EU5yLFamO4gTG14GYBA&tbn=isch&ved=0CKMBEDMoSTBJ&iact=rc&uact=3&dur=416&page=3&start=49&ndsp=25 adresinden alınmıştır.

Biruni İle İlgili Posta Pulu Görseli

http://aktuelresim.com/Image/384318_Beyruni adresinden alınmıştır.

Farabi İle İlgili Para Görseli

<http://www.meraklisite.com/farabi-kimdir/> adresinden alınmıştır.

Harezmi Görseli

http://www.google.com.tr/imgres?imgurl=http://genc tarih.net/images/haber_20130318_4654504657.jpg&imgrefurl=http://genc tarih.net/yazi_detay.asp?Kimlik%3D180&h=247&w=204&tbnid=aF5rH2yP_DaS-M:&zoom=1&tbnh=186&tbnw=153&usq=6vfSgv5NhEtREtTnOjAI4oZG4-M=&docid=5RQgC7vHhvb5LM&itg=1&sa=X&ei=BhKHU967KsKj0QWx3oDYAg&ved=0CIkBEPwdMAo

Farabi Görseli <http://farabi.hu.edu.tr/623-farabi-kimdir.html>

Biruni Görseli

<http://www.forumlordu.com/bilim-biyografileri/127260-biruni-hayati-kisaca-ozeti.html>

İbni Sina Görseli

<http://www.forumlordu.com/hakkinda-bilgi/130578-ibni-sina-kisaca-hayati.html>

Mevlana Görseli

<http://www.mevlananinaski.com/geceyle-muhabbet/>

Uluğ Bey Görseli

<http://www.meraklisite.com/ulug-bey-1393-1449/>

Ali Kuşçu Görseli

<http://www.on5yirmi5.com/biyografi/yasam/dunya-hali/71123/ali-kuscu-kimdir.html>

Evliya Çelebi Görseli

http://www.xn--edebiyatgretmeni-twb.net/evliya_celebi.htm

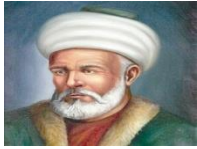
İbrahim Müteferrika Görseli

<http://www.burdurgazetesi.com/haberler/kultur-sanat-haberleri/4451-osman%C4%B1da-bilim-%C3%B6nc%C3%BClerinden-ibrahim-m%C3%BCteferrika.html> adreslerinden alınmıştır.

EK 1

Benim adım Harezmi, 780 yılında doğdum. Matematik, Gökbilimi ve Coğrafya alanlarında çalıştım. Cebir ve Astronomi bilimlerinde eserler verdim. Sıfır(0)'ı matematiğe kazandırdım. Matematik alanındaki çalışmalarım Cebir'de önemli adımlar atmamı sağladı. Cebir ve denklem hesabı üzerine kitap yazdım.

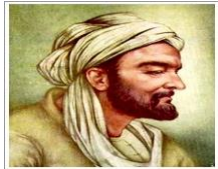
Ben Farabi, 870 yılında doğdum. Tıp alanında çalışmalar yaptım. İnsan fizyolojisi, insan anatomisi ve psikolojisi üzerine araştırmalarım var.

Not: Batı dünyasında Farabi "Alpharabius" adıyla tanınmaktadır.

Yorumları ve incelemelerinden dolayı Ortaçağ İslam Aydınlarınınca "ikinci öğretmen" olarak bilinmektedir.

Ben Birûni, 973 yılında doğdum. 17 yaşında ilk kitabımı yazdım. Antropoloji, astroloji, astronomi kimya alanında çalıştım. Hastalıkları iyi etme konusunda uzmanım. Otların neye iyi geldiğini çok iyi biliyorum. Birçok lisan biliyorum.

Ben İbn-i Sinâ. 980 yılında doğdum. En ünlü kitabım Kitab'üs Şifa (tıp tarihinin en önemli yapıtı). Mantık, fizik, geometri, astronomi, matematik, metafizik alanlarında çalışmalar yaptım.

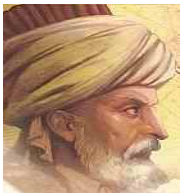
Ben Mevlâna Celâleddin Rumi, 1273 yılında doğdum. Şairim ve Mutasavvufum. Tasavvufu Mevlevi yolunun öncüsü oldum. İlk eserim Mesnevi'dir.

Ben Uluğ Bey'im. 1393'te dünyaya geldim. Matematik ve Gökbilimi alanlarında çalıştım. Semerkant'ta bir medrese ve rasathane yaptırdım rasathanenin duvarlarını ve tavanlarını gök cisimleriyle süsledim.

Ben Ali Kuşçu, 1403'te doğdum. Gök bilimi, Dilbilimi ve Matematik alanlarında çalıştım. Halkı Eşkali Kamer (ay safhalarının açıklanması) adlı risale ile Şerh-i Tercid adlı eseri yazdım. Uluğ Bey'in kurduğu rasathanede çalıştım. Ayasofya medresesinde müderrislik yaptım.

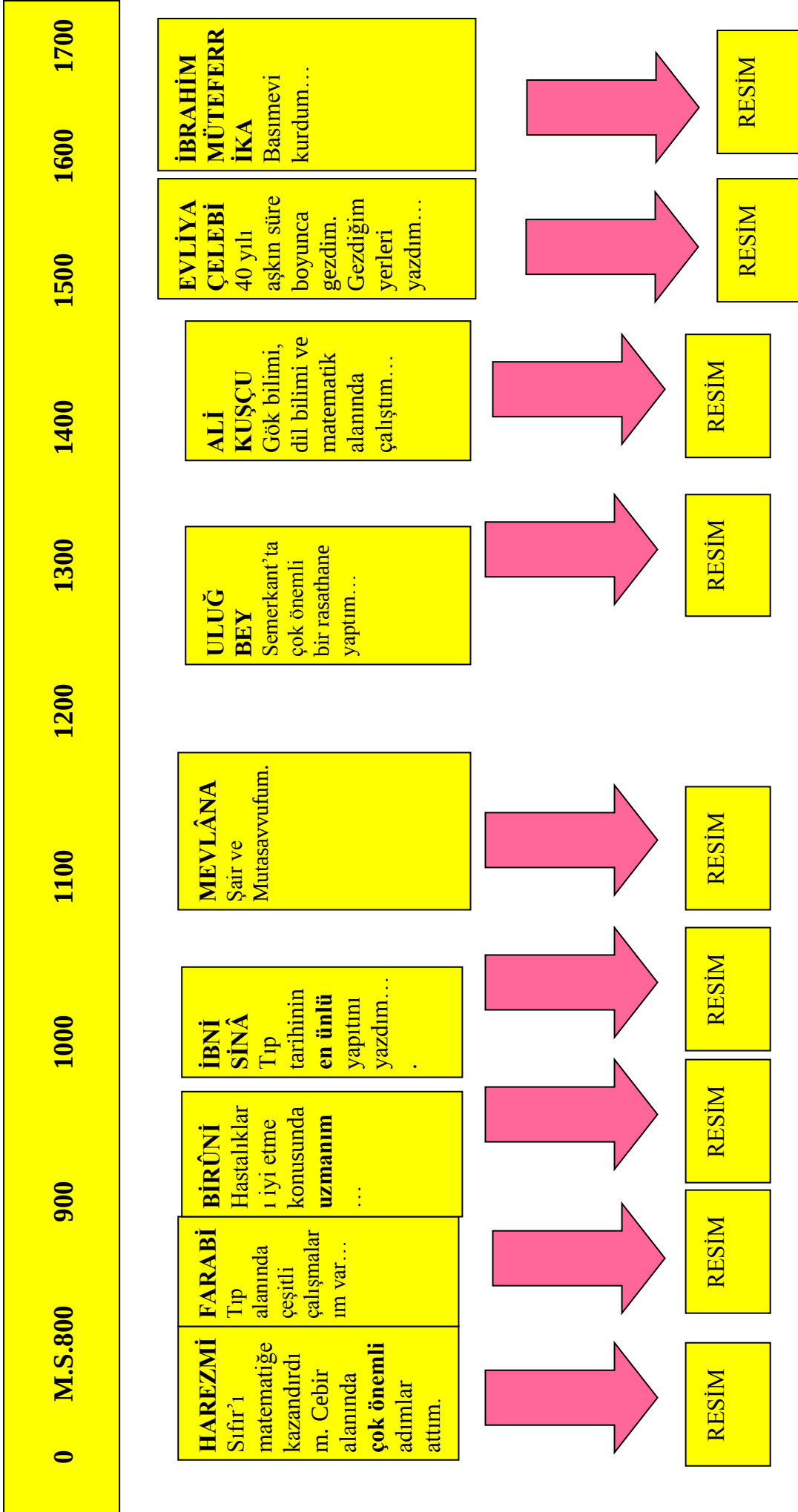

Ben Evliya Çelebi, 1611 yılında doğdum. 40 yılı aşkın süre Osmanlı topraklarını gezdim ve gördüklerimi 10 ciltten oluşan "Seyahatname" adlı eserimde topladım. Bu eserimde gezip gördüğüm yerlerle ilgili önemli bilgilere ve halkın sıkça kullandığı deyimlere yer verdim.

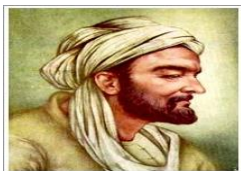
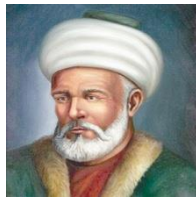
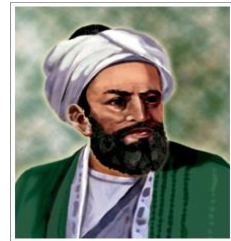

Benim ismim İbrahim Müteferrika, 1674 yılında dünyaya geldim. En büyük idealim bir basımevi kurmaktı. İdealimi gerçekleştirdim. Osmanlı devletinde basımevi kurup Türkçe kitap yayımlayan ilk kişiyim.

ZAMAN İÇİNDE TÜRK İSLAM BİLGİNLERİ

EK 3

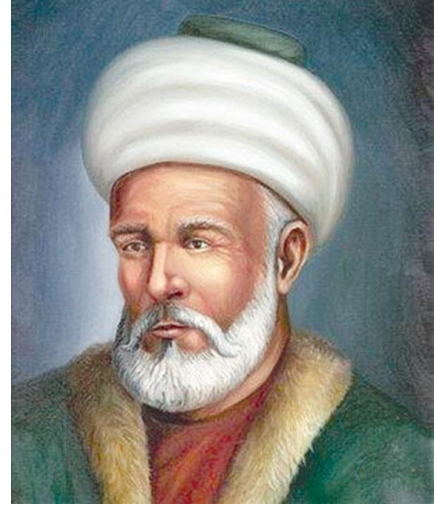

ATED

EK 4

- Merhaba ben El- Birûni.
-
-
-
-
-
-
-
-
-

- Merhaba ben de Farabi
-
-
-
-
-
-
-
-
-

1. El- Birûni ile Farabi karşılaşmış olsalardı aralarında nasıl bir konuşma geçerdi? Yukarıdaki boşluklara karşılıklı konuşma şeklinde yazınız.

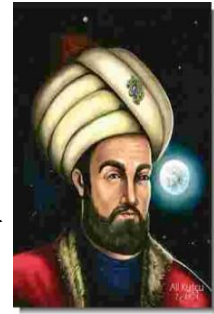

Ben Mevlâna Celâleddin
Rûmî,

.....
.....
.....

Ben de Ali Kuşçu,

.....
.....
.....
.....

2. Mevlâna Celâleddin Rûmî ve Ali Kuşçu birbirlerini görmüş olsalardı birbirlerine bilim ile ilgili ne söylerlerdi? Boşlukların içini doldurunuz.

EK 6

1. Yukarıda posta pulları görselleri verilmiştir. Gördüğünüz posta pulları ne için basılmış olabilir?

.....

.....

.....

2. Bu posta pulları hangi zamana ve hangi ülkelere ait olabilir? Yazınız.

.....

.....

.....

3. Bu posta pullarında yer alan kişi kim olabilir? Yazınız.

.....

.....

4. Yukarıdaki görselde hangi öğeler dikkatinizi çekti? Yazınız.

.....

.....

.....

5. Yukarıda gördüğünüz görseli nasıl yorumlarsınız? Yazınız.

.....

.....

.....

6. Bu görselde yer alan kişi kim olabilir? Yazınız.

.....

.....

7. Yukarıdaki görselde hangi öğeler dikkatinizi çekti? Yazınız.

.....

.....

.....

8. Yukarıdaki görselde dikkat çeken unsurlar nelerdir? Yorumlayınız.

.....

.....

.....

EK 7

Size verilecek olan görselle ilgili para oluşturunuz.

EK 8

Size verilecek olan görselle ilgili posta pulu oluşturunuz.

EK 9

Size verilecek olan görselle ilgili afiş oluşturunuz.